

Sığır Brusellozu

İneklerde yavru atma şeklinde hastalık görüldüğünde ilgililerce mülki makamlara veya Bakanlık il ve ilçe müdürlüğüne bildirilir. Hükümet veteriner hekimi hastalık çıkan yerde gerekli muayeneyi yapar ve laboratuvar raporuna istinaden hastalık çıkış raporunu düzenler. Hayvan sağlık zabıtası komisyonu hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder.

a) Yavru atan inekler ayrı bir yerde muhafaza altına alınır ve laboratuvara talimatnamesine göre marazi madde gönderilir.

b) Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanlarla bir arada bulunan diğer bütün sığırlar bulaşmadan şüpheli olarak talimatnamesine göre hükümet veteriner hekimince muayene edilir.

c) Laboratuvar muayenesi neticesinde bruselloz hastalığına yakalandıkları anlaşılan hayvanlar ile bunların ait oldukları sürülerdeki, köy, ahır yahut meradaki bütün hayvanlar hastalıktan şüpheli olarak müşahedeye alınır. Altı ayda bir kan serumu veya sütlerinin serolojik muayenesi yapılır. Bir yıl içinde hiç bir yavru atma olayı görülmez ve son iki altı aylık kan serumları menfi bulunur ise bu hayvanlar hastaliksız sayılır.

d) Laboratuvar muayenesi sonucunda bruselloz hastalığına yakalandığı anlaşılan damızlık boğalar dışındaki sığırlar tazminatlı olarak kestirilir. Et ve sakatlığı hakkında Yönetmelik ve Etlerin Teftiş Talimatına göre işlem yapılır.

e) Damızlık olarak kullanılan boğaların altı ay ara ile üç defa kan serumlarının muayene ettirilmesi zorunludur. Laboratuvar muayenesi sonucu hastalık tespit edilen boğalar damızlıkta kullanılmaz; kastre edilir.

f) Hastalık çıkan sürülerde bir yaşından aşağı sığırlar ayrılıp ayrı bir sürü meydana getirilir. Mümkün olmadığı hallerde hastaliksız hayvanlarla bir arada bulundurulur.

g) Hastalıklı ve bulaşmadan şüpheli inekler ayrı yerlerde muhafaza edilir ve bu sürülerin sağımı, sağlam hayvanlardan ayrı olarak ayrı kişiler ve vasıtalarla yapılır. Sütlerin birbirine karıştırılması yasaktır. Laboratuvar muayenesinde sütlerinde mikrop bulunan ineklerin sütleri imha edilir. Mikrop bulunmayan sütlerin kaynatılarak veya pastörize edilerek yahut yoğurt olarak tüketimine izin verilir. Hastalıklı ineklerin sağımı sırasında sütlerinin yerlere ve çevreye dökülmesine müsaade edilmez. Buzağı ve danaların hastalıklı ineklerin sütünü emmesi önlenir.

h) Hastalık çıkan sürülerdeki ineklerin doğumları bu iş için ayrılan yerde yaptırılır. Doğumdan sonra vajen akıntıları bitinceye kadar aynı yerde bırakılır. Sonra arka kısımlar ve ayakları dezenfekte edilerek doğum yaptığı yerden çıkarılır ve geldiği sürüye katılır.

i) Bruselloz hastalığına yakalanmış hayvanlardan çok zayıf olanlarının etleri kesildikten sonra imha edilir. Diğer etler hakkında Yönetmeliğe ve Etlerin Teftiş Talimatına göre işlem yapılır.

- j) Bruselloz hastalığı mücadelesinde bu Yönetmelikte yer almayan konularda Brusellosis Mücadele Talimatnamesine göre işlem yapılır.
- k) Brusellozda karantina hastalık çıkan ahır veya yerle sınırlıdır. Bruselloz tespit edilen yerde bir yıl içinde hiçbir yavru atma olayı görülmez ve son iki altı aylık kan muayeneleri menfi bulunur ise, bu yerdeki hayvanlar hastalıksız sayılır. Dezenfeksiyondan sonra karantina tedbirleri kaldırılır.
- l) Bruselloz hastalığı ile ilgili aşılama programı ve kullanılacak aşı Bakanlıkça belirlenir. Bruselloz aşısı tatbik olunan hayvanlar verilen talimata göre işaretlenir.
- m) Ticari amaçla süt inekçiliği yapan işletmelerin bruselloz hastalığı bakımından muayene ve kontrolleri Bakanlıkça verilen talimata göre yapılır.

Koyun ve Keçi Brusellozu Hastalığı

Koyun ve keçilerde laboratuvar raporuna istinaden bruselloz hastalığı tespit edildiğinde veteriner hekim hastalık çıkış raporu düzenler. Hayvan sağlık zabıtası komisyonu hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder.

a) Yavru atan hayvanlar sağlamlardan ayrılır. Hastalık çıkan sürünün sütlerinin kaynatıldıktan sonra tüketimine izin verilir.

b) Hastalığın sağlamlara bulaşmasını önlemek için atık yavru zarları yakılıp imha edilir. Ahır ve ağıllarda dezenfeksiyon yapılır.

c) Hastalık bulaşma ihtimali olan hastalıksız koyun ve keçilere, prospektüsünde yazılı şartlara dikkat edilerek, aşı yapılır. Aşı yapılan hayvanlar işaretlenir.

d) Karantinaya alınan hastalıklı bölgeye çift tırnaklı hayvanların girmesi yasaklanır.

e) Koyun ve keçilerde bruselloz hastalığı ile mücadele etmek için Bakanlıkça hazırlanacak program ve projelere göre koyun, keçi, kuzu ve oğlaklara aşı uygulanır. Kuzu ve oğlak aşılamalarına ertesini yıllarda da devam edilir.

f) Bruselloz hastalığı çıkan koyun ve keçi srlerindeki koç ve tekeler enenir ve damızlıktan çıkarılır.

g) Koyun ve keçilerde çıkan bruselloz hastalığı sebebiyle alınan karantina tedbirleri hastalık çıkan ağıl veya yerle sınırlıdır. Son yavru atmadan otuz gün sonra dezenfeksiyon yapılarak karantina tedbirleri kaldırılır.

Tavuk Vebası Hastalığı (Avian Influenza)

Tavuk vebası hastalığının çıktığını haber alan hükümet veteriner hekimi hastalık mahallinde gerekli muayene ve incelemeleri yapar, laboratuvar raporuna istinaden hastalık çıkış raporunu düzenler. Hayvan sağlık zabıtası komisyonu hastalık çıkış kararını alır ve ilan eder.

a) Tavuk vebası hastalığının çıkmış olduğu yere hükümet veteriner hekimi gelinceye kadar ölen kanatlılara ait kadavrular saklanır. Kokuşanlar yakılarak veya gömülerek imha edilir. Hastalık çıkan yere gelen hükümet veteriner hekimi teşhis için laboratuvara marazi madde gönderir.

b) Laboratuvar sonucu gelinceye kadar geçici kordon konularak hasta kanatlılar ile bulaşmadan şüpheli kanatlılar ayrı bir yerde bulundurulur. Hastaliksız kanatlıların hastalarla teması önlenir.

c) Hasta ve hastalıktan şüpheli kanatlıların bulunduğu yere bakıcı ve ilgililerden başkasının girmesine izin verilmez, bakıcıların diğer kümeslerle ilişkisi kesilir. Buralarda gerekli dezenfeksiyon tedbirlerinin alınması zorunludur.

d) Hastalık çıkan bölgenin giriş ve çıkışlarına tavuk vebası yazılı levhalar asılır. Karantinaya alınan yerlere evcil ve yabancı hiçbir kanatlı hayvan sokulmaz ve buralardan başka yerlere de kanatlı hayvan nakline izin verilmez. Hastalık çıkan kümes veya çiftlikteki tüm kanatlılar imha edilir.

e) Hastalık sebebi ile karantinaya alınan yerlerden yumurta, kanatlı gübresi, tüyü ve yemlerin dışarı çıkarılması yasaklanır, bu hayvan maddeleri imha edilir.

f) Nakliyat sırasında kanatlılarda veba hastalığından şüphe edildiğinde bütün hayvanlar bulunduğu yerin il ve ilçe müdürlükleri tarafından karantinaya alınır. Hastalığın kesin tespiti yapıldığında da tüm kanatlı ve altlıklar imha edilir.

- g)** Hastalık çıkan kümeslerde karantina tedbirleri son imhadan 21 gün sonra gerekli dezenfeksiyonlar yapılarak kaldırılır.
- h)** Yurt dışından hudut giriş kapılarına getirilen tavuklarda veba hastalığı tespit edildiğinde buldukları yerde imha edilir.
- i)** Tavuk vebası hastalığı mücadelesinde bu Yönetmelik'te yer almayan hususlarda Tavuk Vebası Korunma ve Mücadele Talimatnamesi'ne göre işlem yapılır.